Hukuk Bölümü 2010/91 E. , 2010/133 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : H.K.

Vekili : Av. F.K.

Davalı : Adana Trafik Tescil Şube Müdürlüğü

O L A Y : Adana Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 21.8.2006 gün ve 692305 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağı ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi gereğince para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 1. İDARE MAHKEMESİ; 10.10.2006 gün ve E:2006/3098, K:2006/3209 sayı ile, davacıya 4925 sayılı Yasa uyarınca 5000.-YTL idari para cezası verilmesine ilişkin Adana Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliği'nin 21.8.2006 gün ve 692305 sayılı tutanağının iptalinin istenildiği, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Yasası'nın 26. maddesinin, "Bu Yasanın; a) 5. maddesine göre yetki belgesi almadan taşıma işinde faaliyette bulunanlara 5.000,00YTL para cezası verilir..." hükmüne amir bulunduğu, 31.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 1.6.2005 gününde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın muhtelif maddelerinden söz ederek, 1.6.2005 gününden itibaren açılacak bütün idari para cezası davalarında 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın uygulanması gerekeceği, bu durumda, 4925 sayılı Yasa'nın 26. maddesinde öngörülen para cezasına ilişkin davada, davanın açıldığı 7.9.2006 günü itibariyle artık Kabahatler Yasası kapsamında olması nedeniyle görüm ve çözümü sulh ceza mahkemesinin görev alanında bulunduğundan işin esasının Mahkemelerince incelenme olanağı bulunmadığı, ayrıca 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 3. maddesi ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptaline karar verilmekle beraber Yasanın iptal hükmünün Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazetede yayınlanmasından başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe gireceği belirtilmiş olduğundan ve Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazetenin 22.7.2006 gün ve 26236 sayısında yayımlanması nedeniyle bakılmakta olan davanın halen yürürlükte bulunan 5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın uygulanarak çözümünün icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ADANA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 21.3.2007 gün ve E:2007/11 Müt. sayı ile, itiraz eden vekili, müvekkilinin 46 DH 825 plakalı araçla Adana'daki akrabalarının düğününe katılmak için 19.8.2006 günü yanında diğer aile bireyleri de olduğu halde Adana'ya geldiğini, düğünden sonra Kahramanmaraş'a geri dönerlerken trafik polis ekipleri tarafından durdurulup hakkında yetki belgesi olmadığı halde şehirlerarası taşımacılık yaptığından bahisle 5000.-YTL idari para cezası kesildiğini, müvekkilinin ücret mukabili yolcu ve eşya taşıma işi yapmadığını, müvekkilinin akrabalarıyla birlikte düğüne gittiğini, bu para cezasının iptali için Adana 1. İdare Mahkemesi'ne dava açtığını, Adana 1. İdare Mahkemesi'nin 10.10.2006 gün ve 2006/3098 Esas, 2006/3209 Karar sayılı kararıyla görevsizlik kararı verdiğini, bu nedenle yasal süre içinde görevli mahkemeye dava açtıklarını, bu nedenlerle Adana Trafik Şube Müdürlüğü'nün 21.8.2006 gün ve 692305 sayılı idari para cezasının iptalini talep ettiği, idari para cezası ile ilgili evrakların tümünün tasdikli fotokopilerinin dosyaya aldırıldığı, itiraz eden hakkında 21.8.2006 tarih ve 692305 sayılı trafik ceza tutanağı ile taşımacının yetki belgesi olmaksızın veya taşıtını yetki belgesine kayıt ettirmeksizin (taşıt kartı olmaksızın) faaliyette bulunduğunun tespiti halinde, taşımacıya 5000.-YTL para cezası uygulanır (korsan taşıma) kuralını ihlalden idari para cezası düzenlendiğinin görüldüğü, dosyanın gelen belgelerle birlikte değerlendirilmesinde, 4925 sayılı Taşıma Kanunu'nun 30. maddesinde, "para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir" hükmü bulunduğu, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3/1 maddesi gereğince Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin ancak diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanabileceği, idari yaptırım kararının dayanağını oluşturan 4925 sayılı Kanun'un 30. maddesinde itirazın yetkili idare mahkemesine yapılması gerektiği hükmü bulunduğundan, sonuç itibariyle Mahkemelerinin söz konusu idari cezaya karşı başvuruyu incelemekle görevli olmadığı anlaşılmakla görevsizlik kararı vermek gerektiği, Adana 1. İdare Mahkemesi'nin 10.10.2006 gün ve 2006/3098 Esas, 2006/3209 Karar sayılı kararıyla da görevsizlik kararı verildiğinden olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermenin icap ettiği gerekçesiyle kararın kesinleşmesinden sonra görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Sıddık YILDIZ, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 7.6.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı

üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler" hükmüne göre, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, görev uyuşmazlığının çözümü için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verildiği, dosyanın, sehven gönderildiği Yargıtay'ca, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği anlaşılmıştır.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Adana 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından, adı geçen Mahkemece idari yargının görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderilmiş ise de; Başkanlıkça, idari yargı dosya örneği de ilgili Mahkemesinden getirtilmiş olup, adli ve idari yargı yerleri arasında oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, önce 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiş; daha sonra 25.6.2009 gün ve 5917 sayılı Kanun'un 47. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5917 sayılı Kanun hükümleri 10.7.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda bu haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesinin 19. madde kapsamında kabul edilen başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Adana 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 19. madde kapsamında kabul edilen 21.3.2007 gün ve E:2007/11 Müt. sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 7.6.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.